

Rydboholm/Viskafors

Den 30 juni 1834 gavs ett för Sjuhäradsbygden, och för Sverige, epokgörande privilegium. Då erhöll nämligen Boråshandlanden J.C. Bäfverman, handlanden i Göteborg Johan Francke och Sven Erikson i Kinna Rättargården privilegium för Rydboholms konstväveribolag vid Rya Sörgården i Kinnarumma socken vid Viskan. Genom Rydboholm fick produktionen i Sjuhäradsbygden ytterligare ett tillskott, inte bara kvantitativt, utan också kvalitativt. För borgarna i Borås innebar fabriken ytterligare varor att appretera och distribuera. För landsbygden markerar den, i Sven Eriksons person, ett samband mellan den gamla allmogehemslöjden och den nya tidens fabriksindustri. Det var en industri som med tiden skulle ställa Borås stad i den svenska textilproduktionens centrum, men också ge dödsstöten åt bygdens textila hemslöjdsindustri. Snart tog den berömde Sven Erikson själv befälet. Väveriet drevs med vattenkraft. Maskiner beställdes 1834 från en engelsman i Stockholm. De tillverkades i Åker och Eskilstuna och var strax på plats. Fyra engelska vävare importerades för att leda produktionen. Fabriken utvecklades snabbt. Inledningsvis hade den 25 vävstolar och 1837 var antalet anställda 130. År 1835 tillverkade man på då 30 vävstolar och på 300 dagar 162 000 alnar tyg. Några år senare skulle denna produktion klaras av på bara 27 dagar.

Denna bild fotograferade jag den 25 oktober 2018 och byggnaden är byggd 1879 och är i fruktansvärt fint skick. Tänk om man tog vara på de gamla byggnaderna som finns kvar och återställde dem i originalskick. Jag tackar Göte David för att jag fick komma och fotografera den vackra gamla byggnaden.

I början producerade Rydboholmsfabriken bara finare väv, men längre fram utvidgades sortimentet även till grövre vardagstyger inriktade på en bredare marknad. Bland annat kom en tillverkning av mollskinn igång på allvar 1845. Produktionen i Rydboholm utvecklades med stormsteg. År 1846 stod företaget för 3/4 av hela rikets fabrikstillverkade bomull - 1 129 696 alnar. Då hade Erikson utvidgat driften till 330 vävstolar och 265 anställda. Efterhand som framgångarna blev större utökades verksamheten till allt fler fabriker och produktionsgrenar. Ett färgeri anlades och 1845 kunde Rydboholm själv färga mycket av sina alster, även om man fortsatte att utnyttja Boråsfärgerierna.

Genom de nya produktionsgrenarna fick Sven Erikson kontroll över allt fler tillverkningsled mellan råvara och slutprodukt och blev därmed mindre beroende av andra företag. Mycket av Eriksons tillverkningar såldes till boråsare som förde dem vidare ut i landet. Bland hans stora Boråskunder märks A.P. Hedberg och B. Ammelin, bägge med stor handelsrörelse på Norrland. Dit hörde också Hans Nellson och diverse resehandlare. Många bygdehandlare drogs också in i distributionen. En del av Eriksons tillverkningar gick även direkt till storhandlare i Göteborg och Stockholm. Genom Nellson fick han en viktig kontakt i grosshandlaren Michael Simon Warburg i Göteborg, en av de många judiska textilhandlarna där. Från och med 1856 hade Erikson kontor i Borås. Även för fabriken finns lyckligtvis produktionsstatistik bevarad, ett resultat av den stämpelskyldighet som också gällde fabriksvaror.

Efterlyser även bilder från Viskaforsfabriken samt historier. Jag är intresserad av allt som rör det gamla över hela Sjuhärad så har du gamla foton på Rydboholm eller Viskafors skicka ett mail till mig.